

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2256/24-S
Sp. zn. ČŠIS-S-432/24-S

Název	Základní umělecká škola B. M. Černohorského, Nymburk, Palackého třída 574
Sídlo	Palackého třída 574, 288 02 Nymburk
E-mail	skola@zus-nymburk.cz
IČO	67 673 015
Identifikátor	600 002 292
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ivana Trnečková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Palackého třída 574, Nymburk
Inspekční činnost na místě	23. – 24. 5. , 27. 5. a 29. 5. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů, naplňování školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Vzdělávání v základní umělecké škole (dále „ZUŠ“ nebo „škola“) je organizováno ve čtyřech uměleckých oborech – hudebním (dále „HO“), výtvarném („VO“), tanečním („TO“) a literárně dramatickém („LDO“). Pro svou činnost škola využívá hlavní budovu v Nymburku, jejíž půdní prostory byly pro účely výuky v období od předchozí inspekční

činnosti vhodně stavebně upraveny. Nejvyšší povolený počet žáků školy byl k termínu inspekční činnosti využit na cca 72 % (656 žáků). Pro všechny obory je otevřeno přípravné studium pro I. stupeň a základní studium I. i II. stupně. Žáci se vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu Základní umělecké školy B. M. Černohorského, Nymburk (dále „ŠVP“). V současnosti vykazuje škola pět žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s individuálními vzdělávacími plány a dalších 15 žáků v režimu studia s rozšířeným počtem hodin.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy (dále „ředitelka“) je ve funkci od roku 2023. Vize školy deklarovaná v ŠVP je v souladu s koncepcí rozvoje školy, o níž se ředitelka opírá a uplatňuje ji při řízení školy a při realizaci vzdělávání. Klade důraz na systematickou spolupráci učitelů a žáků všech oborů směřující k výchově absolventů, kteří budou v rámci získaných kompetencí přispívat k celkové kultuře naší společnosti a mohou své získané vědomosti a dovednosti předávat dalším generacím. Stejnou důležitost spatřuje i v přípravě talentovaných žáků ke studiu na školách s pedagogickým zaměřením a konzervatořích, v propagaci školy, poskytování tradičních i nových možností vzdělávání, spolupráci s ostatními ZUŠ v regionu a zavádění výuky nových předmětů reflektujících zájem ze strany žáků i zákonných zástupců. Tyto záměry se daří postupně realizovat.

Část pravomocí ředitelka vhodně delegovala na svou zástupkyni. Vedení školy napomáhá kromě pedagogické rady také umělecká rada složená z vedoucích předmětových sekcí. Podílí se na plánování akcí a hodnocení kvality všech žakovských prezentací. Kontrolní činnost je prováděna ředitelkou i její zástupkyní formou hospitací u jednotlivých učitelů a také návštěvami všech interních koncertů nebo třídních vystoupení a dalších veřejných akcí. Organizace výuky je funkční a účelná včetně používaného elektronického informačního systému. Řízení školy je plánovité a vyhovuje její struktuře a velikosti, celkově jsou vytvořeny příznivé podmínky pro základní umělecké vzdělávání. Nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti byly odstraněny.

Přijímání uchazečů ke studiu je prováděno transparentně a v souladu se zásadami rovného přístupu.

Vzdělávání zajišťuje 33 odborně kvalifikovaných učitelů, jejichž počet se od minulé inspekční činnosti zvýšil, došlo i k částečné obměně pedagogického sboru. Rada pedagogů se vedle výuky věnuje i další profesionální umělecké činnosti. Dvěma začínajícími učiteli ředitelka vytváří podmínky formou mentorské podpory zahrnující hospitace, konzultační a poradenskou spolupráci. V souladu s vypracovaným ročním plánem ředitelka věnuje dostatečnou pozornost i rozšiřování odborné kvalifikace v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků zohledňujícím potřeby školy i profesní zájmy pedagogů formou seminářů (např. Výtvarná laboratoř, seminář o barokní hudbě, interpretační a skladatelské workshopy). Personální podmínky umožňují naplňování ŠVP.

Prostory pro výuku v budově školy jsou maximálně využity. Citelně však chybí samostatné zázemí pro činnost LDO. K dalšímu rozvoji školy případně k výuce LDO a souborové hry je třeba hledat a vytvářet nové prostorové možnosti. Všechny obory mají k dispozici dostatek hudebních nástrojů, výtvarného materiálu a dalších základních pomůcek pro výuku v rozsahu stanoveném ŠVP,

Využitím finančních zdrojů, které jsou obohaceny o účelové dotace, příspěvky z nadačních fondů a sponzorské dary, se daří škole vybavovat jednotlivé obory prostředky digitálních

technologí, učebními pomůckami, hudebními nástroji i dalším potřebným materiálem. V rámci akce Piana do škol škola získala jedno pianino. Zajištěna je průběžná údržba a podle potřeby i obnova všech materiálních zdrojů. Některé hudební nástroje jsou za stanovených podmínek půjčovány žákům.

Vchod do budovy školy byl v době inspekční činnosti zabezpečen proti vstupu neoprávněných osob. Žáci jsou pravidelně poučováni o pravidlech a zásadách bezpečného chování ve škole i na akcích konaných mimo školní prostory. Úrazy žáků se v posledních dvou školních rocích nevyskytly.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V HO je vyučována hra na běžné smyčcové, klávesové a dechové nástroje, kytaru, sólový a sborový zpěv, komorní a souborová hra a hudební nauka. Od předchozí inspekční činnosti přibyla výuka předmětů tvořivé muzicírování a hra na akordeon a na pozoun.

Ve výuce nejmladších žáků pedagogové účelně dbali především na upevňování znalostí v oblasti intonace a rytmu a na osvojování základních dovedností při ovládnutí nástroje. Kladli patřičný důraz na vhodné dýchání, postoj nebo držení těla při zpěvu nebo hře na nástroj. Hráčské schopnosti žáků byly v hospitovaných hodinách zdařile rozvíjeny pomocí jednoduchých rozehrávacích cvičení, byly upevňovány správné návyky a procvičovány další technické dovednosti. U žáků ve vyšších ročnících pedagogové sledovali a vysvětlovali význam a účel použití dalších výrazových prostředků, a to zejména při hře přednesových skladeb. V případě potřeby zařazovali relaxační chvíle pro oddech. Jako výrazná motivace pro studium hry na zvolený nástroj byla využívána společná hra žáka s učitelem, současně tím také byly účinně rozvíjeny kompetence k umělecké komunikaci a kompetence kulturní. Výběr repertoáru byl vhodně přizpůsoben již získaným znalostem a dovednostem nebo individuálnímu zájmu žáků. Způsoby práce v hodinách byly jasně nastaveny a žáky respektovány. Žákovských chyb při hře na nástroj učitelé vesměs využívali jako účinného prostředku k následnému zlepšení interpretace hrané skladby. Důsledným vyžadováním používání správné hudební terminologie v průběhu výuky učitelé podporovali a upevňovali teoretické znalosti žáků. Výborná byla výuka sólového zpěvu a souborové hry; zejména v těchto hodinách byly použité metody a formy práce značně účinné. Vyučující vždy vycházeli ze vzájemné a respektující komunikace při zachování přirozené autority. Ve všech hodinách vládla příjemná pracovní atmosféra, komunikace mezi učiteli a žáky byla bezprostřední a přátelská. Příležitostí ke zlepšení je podpora samostatnosti žáků, poskytování prostoru k sebehodnocení a zařazování společné reflexe proběhlé hodiny v individuální výuce ve vztahu ke stanoveným cílům. Zlepšení vyžaduje i organizace výuky v předmětu hudební nauka. Do všech hodin individuální, skupinové a kolektivní výuky přicházeli žáci dobře připraveni, prokazovali znalosti a dovednosti odpovídající věku a stupni vzdělání. Hospitace potvrdily, že znalosti a dovednosti žáků odpovídají výstupům stanoveným v ŠVP.

Povinný předmět kolektivní interpretace plní žáci hrou v některém z instrumentálních souborů, v pěveckém sboru a v předmětu tvořivé muzicírování. Žádosti zákonných zástupců o uvolnění žáka z pravidelné docházky do výuky povinného předmětu ředitelka vyhověla u sedmi žáků, zároveň stanovila náhradní způsob výuky i rozsah přezkoušení z probírané látky.

Patřičnou kvalitu vykazovala i výuka ve VO. Přípravné studium rozvíjí dětskou představivost, seznamuje žáky se základy výtvarných technik, vede je k výtvarnému vidění skutečnosti a k získávání základních pracovních návyků i nezbytných sociálních

kompetencí. Na I. i II. stupni si žáci ve studijním zaměření Výtvarná tvorba osvojují kompetence z oblasti plošné, prostorové i objektové a akční tvorby. Zdokonalují se v kresbě, malbě, v práci s keramickými materiály a ve využívání dalších výtvarných technik. Rozvíjejí svoji fantazii a tvořivost. Potřebné teoretické znalosti i přehled o vývoji umění získávají v rámci předmětů Plošná, respektive Prostorová tvorba. Zájemcům o studium na vyšších typech škol je poskytována účinná pomoc k dosažení znalostí a dovedností požadovaných při přijímacích řízeních.

Hospitované lekce byly zodpovědně připraveny. Atmosféra ve všech skupinách byla velmi pozitivní. Žáci byli dobře motivováni, po celou vyučovací dobu pracovali soustředěně a se zájmem. Ze své činnosti měli zřetelnou radost. Vyučující žákům poskytovali potřebné informace a případnou dopomoc, ponechávali jim ale také dostatek prostoru pro realizaci a vlastní výtvarné názory. Žáci se přitom nebáli ptát a diskutovat, jednali slušně a ukázněně. Nechybělo vřelé formativní hodnocení. Všechny hodiny splnily zamýšlené cíle.

Kolektivní výuka všech skupin TO je vedena vyučující, která je pro výuku plně disponována předchozí aktivní taneční praxí i pedagogickými předpoklady. V době hospitací byla obsahem vyučovacích hodin z podstatné části také efektivní příprava kolektivních čísel pro nadcházející veřejná vystoupení. Výuka měla vždy promyšlenou a metodicky výborně připravenou strukturu, efektivně se střídaly dynamické a relaxační taneční sekvence, zařazena byla také taneční gymnastika. Vyučující žáky opravovala, případně jim poskytovala potřebnou dopomoc, v převážné části hodin sama instruktážně požadované prvky a vazby předváděla. Žákům byla poskytována nabídka širokého spektra tanečních stylů, přičemž těžiště výuky spočívalo ve všeobecné taneční přípravě a ve výrazovém tanci. Dostatečný důraz je zároveň kladen na rozvoj socializačních prvků: žáci jsou přátelštější a komunikativně otevřenější a vstřícnější nejenom k vyučující, ale také k sobě navzájem i ke svému širšímu okolí.

V hodinách jsou využívány různé metody a formy práce, které jsou promyšleně voleny se zřetelem ke schopnostem a aktuálním možnostem i potřebám žáků. Ti jsou vhodně motivováni, podporováni a pracují se zpětnou vazbou, respektují a přijímají nabízené formy práce a plně využívají pestrý taneční repertoár. K reprodukci hudby je používána zvuková aparatura, v sále je k dispozici klávesový nástroj pro doprovod korepetitora, jehož využití zejména u nižších ročníků znamená výraznou podporu kvalitě výuky. Velmi dobře probíhá vzájemná komunikace mezi vyučující a zákonnými zástupci žáků. Za nesporný klad lze považovat i nápaditý způsob náboru potenciálních adeptů přípravného studia TO formou dopoledního představení pro děti z mateřských škol. Navštívené hodiny byly realizovány v souladu se ŠVP.

Výuku v LDO vede erudovaná vyučující. Má potřebnou míru přirozené autority, je dostatečně empatická, s dobrým smyslem pro věkové zvláštnosti svých svěřenců, s nimiž velmi dobře komunikuje. Usiluje zejména o stabilizaci obou žakovských skupin a o jejich početní doplnění. V hospitovaných hodinách bylo dobré pracovní klima. Aktuálně je výuka zaměřena primárně na individuální interpretaci textů odpovídajících věku žáků, na rozvoj základních předpokladů pro aktivní spolupráci v dramatické hře a na rozvíjení invence a tvořivé improvizace. Žáci jsou systematicky vedeni k tvorbě vlastních textů, pozornost je věnována vzájemné partnerské a skupinové spolupráci. V době inspekční činnosti žákyně LDO nápaditě uváděly program školního koncertu v rámci festivalu ZUŠ Open. Prostor pro zlepšení činnosti oboru se nabízí zejména směrem ke zvýšení náročnosti v individuální interpretaci a výraznějšímu uplatnění partnerské spolupráce, a to jak v dostatečném a trvalém důrazu na rozvoj mluvních a řečových dovedností, tak v prezentaci vhodných předloh z obvyklého repertoáru LDO pro konkrétní věkové složení žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků škola průběžně sleduje vyhodnocováním pravidelných zkoušek, jednotlivých koncertů, výstav, vystoupení, žákovských soutěží apod. Při riziku školního neúspěchu se škola snaží předejít ukončení žákova studia. Učitelé ve spolupráci s rodiči i žákem hledají příčiny stavu a možná řešení. Přijímají převážně účinná opatření, jako např. dočasné snížení požadavků či tempa výuky, změnu repertoáru apod. Uplatňovaná praxe je dostatečně účinná. V závěru uplynulého školního roku tak nebyl žádný žák hodnocen stupněm nevyhovující a téměř 99 % jich prospělo s vyznamenáním. Zákonní zástupci se o hodnocení žáků dozívají pomocí informačního systému školy nebo využitím klasických žákovských knížek. Další informace mohou získávat individuálně při konzultacích nebo na webových stránkách školy.

Žáci prokazují při všech interních i veřejných prezentacích účinné rozvíjení kompetencí vytyčených ve ŠVP. Akce jsou pořádány většinou v sále školy nebo ve městě a v blízkém okolí, přispívají k obohacení kulturního dění a posilují pozitivní vnímání veřejností (*Rozsvícení vánočních stromů, Vánoční zpívání na schodech, Adventní koncert v kostele sv. Jiljí, Adventní koncerty v kostele, Koncert k Roku české hudby, ZUŠ OPEN*). Při jejich organizaci škola spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, zřizovatelem, základními a mateřskými školami, dalšími ZUŠ v regionu a kulturními institucemi ve městě.

Žáci HO se pravidelně účastní soutěží MŠMT, naposledy se umístili v krajských a ústředních kolech ve hře na kytaru a klavír. S úspěchem se účastní i dalších soutěží (*Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka, Duškova pěvecká soutěž, Bachovská cesta, Středočeské pianoforte, Mládí a Bohuslav Martinů.*). Jedna žákyně se v tomto školním roce stala stipendistkou akademie MenART podporující talentované žáky a jejich učitele. Spolupráce TO s ostatními obory se projevila v řadě regionálních vystoupení (*Taneční kaleidoskop*) i samostatnými úspěchy na soutěži *Dancefonie* a umístěním na soutěžní přehlídce scénického tance ZUŠ. Žáci VO organizují samostatné výstavy a akce pro veřejnost (*festival Smetanovy Jabkenice, Nymburský výtvarný salon*). Úspěšně se zúčastnili soutěží *Lidická růže, Cesta k minimalismu II a Geometrická abstrakce*. LDO trvale kooperuje s ostatními obory, vykazuje dobré výsledky z přehlídek a soutěží v individuálním přednesu, udržuje kontakty s partnerskými školami. Cenné zkušenosti žáci získávají také moderováním školních akcí. Mimo to se mohou účastnit víkendových oborových soustředění, pravidelným výstupem dokládajícím oborovou práci a její úroveň je i natáčení reprezentačního CD. Škola je úspěšná v pravidelné přípravě žáků hlásících se k přijetí na vyšší typy škol s uměleckým zaměřením.

Další činnosti v oblasti mezioborové spolupráce jsou rozvíjeny především sociální a osobnostní kompetence žáků (*projekty „Prodaná nevěsta“, „Figarka“ a „Otvírání studánek“*). Pozitivní výsledky má škola v oblasti výchovného působení. Dosud nebylo třeba řešit žádné projevy rizikového chování žáků.

Závěry

Vývoj školy

- Nedostatky zjištěné při předešlé inspekční činnosti byly odstraněny.
- Došlo ke změně ředitelky školy.
- Došlo k obměně části pedagogického sboru a zvýšil se počet pedagogů.

- Školní matrika i další školní dokumentace je vedena elektronicky.
- Nově je vyučován předmět tvořivé muzicírování, hra na akordeon a hra na pozoun.

Silné stránky

- Úroveň výuky v předmětu sólový zpěv a souborová hra je velmi kvalitní. (4.2)
- Škola vytváří vhodné podmínky pro pořádání mezioborových projektů, které podporují rozvoj sociálních a osobnostních žákovských kompetencí. (5.2)
- Vzdělávací výsledky všech oborů jsou dlouhodobě výborné, jejich kvalita se význačně podílí na kulturním obohacení společenského života v regionu. (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Chybějící podpora samostatnosti žáků a neposkytování prostoru k sebehodnocení ve vztahu ke stanoveným cílům vyučovací hodiny v části hodin individuální výuky v hudebním oboru. (4.3)
- Výuka v předmětu hudební nauka nebyla dostatečně organizována. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zlepšit organizaci výuky v předmětu hudební nauka.
- Poskytovat větší podporu samostatnosti žáků a prostor k jejich sebehodnocení ve vztahu ke stanoveným cílům vyučovací hodiny v hodinách individuální výuky.
- Získat další prostory především pro výuku literárně dramatického oboru a souborové hry.
- Věnovat dostatečný důraz na rozvoj mluvních a řečových dovedností žáků v literárně dramatickém oboru.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy B. M. Černohorského, Nymburk, Palackého třída 574 ze dne 1. července 2001, včetně Dodatků 1 až 5
2. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 11. srpna 2023
3. Školní matrika vedená k termínu inspekční činnosti

4. Školní vzdělávací program ZUŠ B. M. Černohorského Nymburk, Palackého třída 57 s platností od 1. září 2023
5. Školní řád s platností od 1. září 2023
6. Rozvrhy vyučovacích hodin pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku ve školním roce 2023/2024
7. Třídní knihy pro individuální, skupinovou a kolektivní výuku pro školní rok 2023/2024
8. Dokumentace o přijímání uchazečů ke vzdělávání pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
9. Protokoly o postupových, ročníkových a závěrečných zkouškách ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
10. Záznamy z pedagogické rady ze školních roků 2022/2023 a 2023/2024
11. Inspekční zpráva, čj. ČŠIS-2606/16-S z 5. prosince 2016
12. Informace o škole – aktuální stav (výpis z rejstříku škol a školských zařízení, regionální sběr dat, webové stránky školy, informační systém školy, výroční zpráva o činnosti školy za rok 2022/2023, Dlouhodobý záměr rozvoje školy pro období 2023 - 2026)
13. Personální dokumentace včetně dokladů o dosaženém vzdělání a přehledu o absolvovaných vzdělávacích seminářích, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2023/2024
14. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (provozní řady učeben, kniha úrazů)
15. Účetní závěrka za rok 2022 a 2023
16. Souhlasné využití uzavřené s poskytovateli prostor pro výuku – Příloha ke Zřizovací listině z roku 2001

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Karel Šimek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Petr Jiroš, přízvaná osoba, odborník v oblasti uměleckého vzdělávání

PhDr. Václav Flegl, přízvaná osoba, odborník v oblasti uměleckého vzdělávání

26. června 2024